

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS A „HANGYA” KÖTELEKÉBE
TARTOZÓ SZÖVETKZETEK HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10. SZÁM.
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. tagjai további intézkedésig tag-
díj ellenében kapják. Alapító tagdíj 2000 lel,
rendes tagdíj évi 100 lel, klsgazdák és tisz-
viselők részére 50 lel.

A lapfelfüggelő bizottság-felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 150. lei Negyed évre 40 lei
Fél évre 75 lei Egyes szám 3 lei

Meghívó.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet a marostordavármegyei Földmives Szövetséggel karöltve

Marosvásárhelyen, 1921 évi szept. hó 26-án d. e. 10 órakor

gazdanagygyűlést

rendez, amelyre a gazdaközönséget tisztelettel meghívjuk.

Kolozsvárt, 1921. szeptember hó 15-én.

Br. Jósika Gábor
e. elnök.

Tárgysorozat.

1. Elnöki megnyitó.
2. Jegyző és jegyzőkönyvhitelesítők kijelölése.
3. Képviselők bejelentése.
4. A földreformtörvény címen előadást tart: *Gál Imre*, az udvarhelyvármegyei Földmives Szövetség elnöke.
5. Szövetkezeteink és az új szövetkezeti törvény javaslat címen előadást tart: *dr. Garda Kálmán* a „Hangya” Szövetkezetek központjának alelnöke.
6. Az állam és társadalom feladatai, a mezőgazdasági termelés fejlesztése terén címen előadást tart *Török Bálint* az E. G. E. titkára.

A nagygyűlés ügyrendje.

A nagygyűlés elnöke az E. G. E. elnöke. Alelnökei az E. G. E. alelnökei és a marostordavármegyei Földmives Szövetség elnöke és alelnökei.

Minden előadáshoz az elnöknel való előzetes jelentkezés után lehet hozzászólni, egy hozzászólás tartama legfeljebb 5 perc. Az előadások tárgyaitól eltérő indítvány az elnök engedélye nélkül nem tehető.

Tudnivalók.

Elszállásolásról a marostordavármegyei Földmives Szövetség gondoskodik, arra igényt tartók sziveskedjenek érkezésüket a Földmives Szövetségnél bejelenteni.

Kedvezményes áru vasutijegy váltására jogosító igazolványok iránt kérés adatott be, kedvező elintézés esetén az arra igényt tartóknak a szükséges igazolvány megküldetik.

A telepesek és a földbirtokreform.

A szentesített földbirtokreform törvény 10. cikke alapján az 1885. év január hó 1. után telepítetteknek ingatlan jutalékai (telepállományai) kisajátítanak egészen addig a határig, mely a 92 cikk szerint jogosítottaknak birtokbárhelyezése céljából az illető vidéken az ingatlan jutalékra nézve kiszabott. Ez azt jelenti, hogy a telepesek birtokai 7, illetve ott ahol a megművelhető föld nem elegendő az összes falusiak 7 k. holdig terjedő ingatlanjutalékokkal való birtokba helyezésére (98 cikk) 5 k. holdnál kisebb területre is csökkenthetők.

A Romániához csatolt területen állami támogatással 1885. január hó 1. után 23 telepes község létesült, 48296 k. hold területen 2220 családdal és mintegy 15500 lélekszámmal. A törvény nem tesz különbséget állami és magán telepítések között és így valószínű, hogy a kisajátítás ezekre is ki fog terjesztetni. A magán-telepítésekről nem rendelkezünk pontos adatokkal, de tudomásunk szerint körülbelül 110 ilyen uton telepített családról lehet szó s miután ezek a legnépesebb bukovinai csángó családokhoz tartoznak (csernakeresztúri és sztrigyszentgyörgyi telepítés) azt mondhatjuk, hogy 2330 család, közel 16.500 lelket számláló lakosságának sorsa forog kockán. Tudatosan használtuk a lakosság és nem a magyarság kifejezést, mert a szóbanforgó telepesek közül 80 család bolgár, de a törvény végrehajtása rendjén ezek sem számíthatnak kedvezőbb elbírálásra mint a magyarok.

A telepállományok nagysága 5—50 k. hold között változik, azonban 20 k. holdnál nagyobb telepállományok csak kivételesen létesítettek, olyan helyeken ahol a földek annyira rosszak voltak, hogy a 20 k. holdon alóli telepállományokkal nem látszott kellőleg biztosítottnak a telepesek megélhetése és olyan esetekben amikor részben, vagy egészben a telepeseknek maguknak kellett erdőterületet irtás útján szántóvá, kaszálóvá és legelővé átalakítani.

Az Erdélyi Gazda f. évi 19. számában kimutattuk, hogy bőven elérhető a törvényjavaslat indokolásában kisajátításra szükségesnek jelzett 1,600.000 k. hold, pedig akkor még 200 és 500 holdas meghagyható maximumokkal számoltunk s tudjuk, hogy azóta a tényleg életbeléptetett törvény által ezek a maximumok mennyire meglettek szorítva s noha a telepesek birtokait akkor egyáltalában nem számítottuk a kisajátítható területek közé és nem vettük figyelembe azt sem, hogy az erdők jelentékeny része is kisajátítható lesz. Ha most mindezeket figyelembe vesszük, akkor bátran állíthatjuk, hogy az a terület amit az idézett 10. cikk alapján a telepesektől sajátíthatnak ki, alig fogja a kisajátítható területnek egy olyan hányadát amely úgy hisszük az 1%-on alul marad, de azt meghaladni semmi esetre sem fogja. Talán maguk a törvény tervezői is eltekintettek volna annak a cikknek törvénybe

Gazdák Biztosító Szövetkezete.

Elfogad tűz, jég élet, betörés és lopás, baleset, szavatossági, kiházasítási stb. biztosításokat. Egyesületi tagok külön kedvezményben részesülnek. Minden biztosítási ügyben részletes tájékoztatást nyújtanak a vezérképviselőségek és egyesületünk titkári hivatala.

Fiókgazgatóság Románia részére Aradon.

Vezérképviselőségek:

Aradon, Kolozsváron, Brassóban, Temesváron Nagyváradon és M. vásárhelyen.

iktatásától, ha lett volna valaki, aki bebizonyítsa nekik azt, hogy az annyit emlegetett telepítés a szó valódi értelmében birtokpolitikai szempontból milyen csekély jelentőséggel bír.

A kisajátítható területnek azonban az előbb kimutatott 1%-át is csak abban az esetben tennék ki a telepeseiktől elvenni szándékolt földek, ha a telepállományok kivétel nélkül egységes birtoktesteknek fognak tekintetni s nem vétetnek figyelembe azok a megosztások amelyek örökösödés folytán a régebbi telepeknél 36, az újabbaknál pedig 12—27 év alatt természetesen bekövetkeztek. Amennyire csekély, jelentőségű a telepeseiktől elvehető föld a román nemzeti állam kiépítése szempontjából, éppen olyan nagy jelentőséggel bír a letelepített és kisebbséget képező magyar és bolgár nemzetiségű állampolgárok megélhetését illetőleg, mert a törvény szigorú és kérlelhetetlen végrehajtása létüknek egyedüli alapját támadná meg, egy szociális és demokratikus államnak pedig nem lehet célja az, hogy mintegy 16.500, a kisemberek osztályához tartozó lelket nyomorba döntsen.

Mi reméljük, hogy a törvény végrehajtó szervei befogják látni, hogy az a csekély földterület amit a telepeseiktől vehetnének el, nem áll arányban azzal az elégedetlenséggel amelyet szülni fog és egyenesen antiszocializmus és antidemokratizmus lenne, de egyben az érdekelt telepeselek figyelmét is felhívjuk arra, hogy tanulmányozzák át gondosan a törvény 92. cikkét, kísérik figyelemmel az igényjogosultság megállapítására kitűzendő határidőket és jelentésük be igényjogosultságukat úgy a maguk, mint hozzátartozóik részére telepállományukra nézve, vagy ha saját és családtagjaik törvényszerű igényjogosultsága telepállományuk területét meghaladná, úgy a községükben másoktól kisajátítandó földekre is.

A törvény 10. cikke a következő községeket érinti, mint olyan telepítvényeket, amelyek 1885. január hó 1. után létesültek: Vajdahunyad, Bodófalva, Vadászerdő, (Ujszentes), Bolgártelep, Bálic, Begahosszupatak, Begamonostor, Facsád, Fehértelep, Igazfalva, Mosnica, Nörincse, Sztacsófalva, Temesrékás, Vásáros, Déva (ujtelep), Felsődetrehan, Fehéregyháza, Kolozskara, Marosludas, Magyarremegye, Nagysármás és Vice. Magán-telepítések tudomásunk szerint Csernakeresztúr és Strigyszentgyörgyön vannak, de lehetnek más helyeken is.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet birtokpolitikai szakosztálya ezután is figyelemmel fogja kísérni a telepeselek ügyét és a hozzáférőknek készséggel megadja a módjában álló felvilágosításokat.

Az egyenes adók.

Szeptember hó végéig esedékes az egyenes adók kivetéséhez szükséges nyilatkozatok benyújtása, ez alkalommal nem tartjuk érdektelennek az egyenes adótörvény a gazdaközöniséget érdeklő fontosabb részeinek rövid ismertetését.

Az új adótörvény szerint a következő egyenes adók fognak a jövőben érvénybe lépni: 1. A be nem épített földbirtokok jövedelme utáni adó. 2. A beépített telekbirtokok utáni adó. 3. A földművelési üzemek jövedelmei utáni adó. 4. Az ipari és kereskedelmi vállalatok jövedelmei utáni adó. 5. A nem kereskedelmi hivatások és foglalkozások jövedelmei utáni adó. 6. A fizetések, járandóságok, bérek, nyugdíjak és életjáradékok utáni adó. 7. Az ingó értékek, követelések, letétek, biztosítékok jövedelmei utáni adók. 8. Az általános jövedelem utáni progresszív adó.

Ezzel szemben a hasonló címek alatt eddig érvényben levő adóintézkedések hatályon kívül kerülnek.

Fenn felsorolt adók részben már kivetésre kerültek, a jelenleg esedékes bevallás főleg a föld, ház és jövedelmi adók kivetéséhez szükséges.

Az új földadó a föld hasznosítási után számított tiszta jövedelem 15 százalékát teszi ki, ez a kulcs bérbeadás esetén 18 százalékra, olyan adózók részére, kik egy éven belül hat hónapot meghaladó időig külföldön vannak 34 százalékra emelkedik. Az adó alapja a föld hasznosítási, függetlenül a termeléshez felhasznált tőke és munka jövedelmétől, miután ez a mezőgazdasági jövedelemadó címén kerül megadóztatásra. A földek osztályozását a hasznosítási miveltési ágankénti és osztályonkénti megállapítását egy összeíróbizottság végzi, amelynek munkálataihoz az adózók a föld kiterjedésére szükséges adatokat kell szolgáltatni; ha rendszeres kataszter van, úgy a szükséges adatok onnan állítandók össze. A megállapított osztályozás és értékelés adatait a községi előjárásnál függesztik ki, ellene 15 napon belül az illetékes pénzügyigazgatásnál lehet felelkezni. Az osztályozás érvényessége esetén ez alapon történik az adó kivetése, amelynek határozatai ellen szintén 15 napos határidőn belül felelkezhetni az adókivetési bizottsághoz. A hasznosítási adókivetés előtt levonandók a jelzalog adósságok kamatai — a kifizetés esetén — és az u. n. családi terhek, az az minden család tag után 4 személyéig 5 és 4 személyen felül 7 százalék.

Földadó alól mentesek: a tulajdonosok munkájával és költségén termőföldekké alakított mocsarak és tavak kiszáradásuktól 10 évig, terméketlen földek 5 évig, megkezdett erdőültetések 10 évig, gyümölcsös kertek és újból ültetett szőlők 5 évig.

Épületek adója azok bérleti értéke után számított tiszta jövedelem 15 százaléka. A bérleti értékből tiszta jövedelem kiszámításánál levonásba hozandók: kezelési költség, biztosításra a nyers jövedelem 15%-a, amortizációra 5 százaléka, jelzalogkövetelések kamatai, családi terhek, tulajdonos által lakott épületek bérleti értékéből $\frac{1}{6}$ — $\frac{1}{8}$ rész. Az épületek értékelését összeíró bizottság a helyszínen végzi, a felvett becslési jegyzőkönyvek a tulajdonosnak vétiv ellenében átadatnak, ki a becslés ellen 10 napon belül fellelkezhet. Az adókivetés ellen való felelkezés úgy történik, mint a földadónál. Épületadó alól mentesek: közhivatalok épületei, falvakban levő házak, melyek földművesek lakásául szolgálnak, valamint azon épületek, melyekben eszközeik, termékeik vagy a földműveléshez szükséges állatok vannak, új épületek 5 évig, katonai körök épületei, parochialis épületek, Bukarestben a Calea Victoria-u. emelt épületek.

A mezőgazdasági jövedelemadó a földművelési termelésből származó tiszta jövedelem 12 százaléka. A tiszta jövedelem egy együttítható alkalmazásával állapítatik meg, amelyet egy bizottság jelöl ki. A kivetett jövedelmi adó ellen, melynek eredménye a községi előjárás útján hirdetik ki, 20 napon belül lehet felszólamlással élni az illetékes pénzügyigazgatásához.

Az ipari és kereskedelmi vállalatok jövedelmi adója 10—12 százalékát teszi ki azok tiszta jövedelmének: az egyéb hivatásokból és foglalkozásokból származó jövedelmek adója 10 százalék. A fizetések, bérek, járandóságok,

nyugdíjak és évi járadékok adója 6 százalék, ingatlan értékek, követelések, letétek és biztosítékok után 13—15 százalék számítatlik adógyanánt azok tiszta jövedelméből.

Az általános jövedelmi progresszív adó pedig az összes jövedelmek fokozatos megadóztatását jelenti 20—25%-os kulcs alapján.

Minden adók kivetéséhez szükséges nyilatkozatok október hó 1-ig esedékesek; a bejelentési minta nyomtatványok az erre vonatkozó hirdetés szerint az adószedőktől szerezhetők be.

Bejelentésre köteles az ország minden nagykorú lakója, sőt a kiskorúak is önrendelkezéssel bírnak. Bejelentés alapja az a vagyon, melyet ki-ki 1921. augusztus 1-én birtokolt; falusi lakosok, kik 10 hektáron aluli földterületen gazdálkodnak, bejelentéseiket együttesen is megtehetik községi előjárások útján. Külön bejelentési minták szolgálnak — egyes és külön — az együttes bejelentésekhez, amelyek egyúttal a vagyonadó és hadinyereségadóra vonatkozó bejelentések is megteendők.

A vagyon- és hadinyereségadó az ingó és ingatlan vagyont sújtja, tárgyainak kiszámításánál leütésbe kerül az 50000 leien alul eső tőkék házibutorokba és testi ruházódáshoz szükséges felszerelések a család minden tagjára 20000 leig. Magánkönyvtárak, irattárak, iskolai rajzok és mindazok a tanulmányok végzéséhez szükséges tárgyak, amelyek nem képezik kereskedelem tárgyát, művészeti tárgyak, ékszerek, amelyek nem képezik kereskedelem tárgyát és személyenként 25000 leig nem haladnak meg, az 1920. évi 5% belső kölcsönre jegyzett összegek, gazdasági eszközök és falusiak ígásállatai 4 darabig, továbbá levonásba teendők a tartozások.

A vagyon értékének megállapításánál a mezőgazdaság által használt területeknél a kiszámítás a földadó kivetésénél kiszámított helyi érték huszszorosára szolgál alapul, azonban nem lehet nagyobb, mint kisajátítás esetén az ott megállapított kisajátítási ár. A házak, erdők stb. értéke a házadó kivetésénél nyert alapok alapján számítatlik. Államkötvények 1920. okt. 1-től 1921. április 1-ig terjedő idő alapján értékeltetnek. Az 1914. augusztus 1-je előtt birtokolt vagyon értékének $\frac{4}{5}$ -vel kerülnek megadóztatás alá, az adó kulcsa 3—6% progressive megállapítva 100—100'000 leig terjedhető vagyonnál, a nagyobb összegeknél fokozatosan emelkedő és pedig: $\frac{1}{10}$ -kal emelkedik minden 20—50'000-es fokozatnál.

Rövid útmutatás a fontosabb gyógy-növények gyűjtésére.

Irta: Dr. Péter Bála.

Folytatás.

Nagyon értékes a *belindek* levele. Ez is bőditő szagu, mérges gyom. Miután a belindek már május eleje óta virágzik, azért most már kissé előrehaladott az idő a gyűjtésére. Most legfeljebb a nem virágzó tőkék túállásu leveleit gyűjthetjük. A belindek levele mirigyes, ragadós bársonyos tapintatu, szürkészöld színű, erősen fogas szélű. Virágai piszkos sárgák, bíbor-víolás tarkítással, t. i. virágán sötét bíbor-színű erzet és precekelés látszik. Virágaiból

fedéllel nyíló toktermés keletkezik. A belindeknek a magja is értékesíthető.

Nagy kereskedelmi cikk a *nadragulya*, *farkascseresznye* vagy *matraguna* (*Atropa belladonna*) levele és gyökere. Ez a növény a lombos erdők irtásaiban terem bőven, tehát ott szedendő. Leveleit nyáron, virágzása idején kell gyűjteni. Gyökerét pedig [szeptembertől kezdve késő őszig ássák. A nadragulyát csöves barnásfekete virágáról és fekete boggyóterméséről ismerhetjük fel.

Mind a három említett növény mérges, azért óvatosság szükséges a kezelése körül. Szedésére és szárítására az áll, amit az általános tudnivalókban elmondottam. Mind a három növény gyűjtése ma igen jövedelmező.

A falu utcáin és udvarain bőven terem a *mályva* vagy *papsajt*. Ennek a levele értékesíthető. Szedjük tehát a leveleit szár nélkül. Ahol sűrűn terem, ott lesarlózható és összeszedve a padláson megszáritható. Ha szép zölden marad, megszáritva értékes árut ad. Miután a mályva tömegesen terem, a gyűjtése háladatos. Szedésével 20—30 leut könnyen megkeres egy asszony naponta.

Parlag helyeken sűrűn terem a *fehér üröm*. Ez is kiviteli cikkünk. Felismerhető szürkészínű, puha selymes tapintatu finoman osztott leveleiről és igen erős, jellemző, zamatos szagáról és roppant keserű ízéről. A fehér ürömből csakis a leveleket érdemes szedni, Szárát ne gyűjtsük. Ezt a növényt is háladatos szedni, szapora a szedése, azért jövedelmező. Szedésével naponta 30, sőt 40 leut is megkeres egy-egy asszony. Ezt a növényt a napon is száríthatjuk.

Ha sietünk, akkor még egy kevés *hársfavirág* is szedhetünk. A hársfavirág nagyon kelendő világciikk, amelyből sokat lehet értékesíteni. A hársfavirág szedése kissé szaporátlan, mert virágait egyenként kell a fáról leszedni. Magasan álló létrát állítunk a fa elé és gyermekekkel szedjük a hársfavirágot. Gyermekek 9—10 leut megkereshetnek vele naponta.

Utak mellett, vasuti töltések menetén, leginkább homokos területeken elég gyakori az *ökörfarkkóró* vagy *Istenke gyertyája*. Jellemző az egyenesen felfelé álló szára, mintegy gertya, úgy áll ez a szár és az oldalán, minden reggel friss, sárga virág nyílik. A kanárisárga színű virág igen értékes drogot ad, amelyet érdemes gyűjteni. Gyermekekkel szedessük minden reggel a frissen nyíló virágokat és száritsuk meg a kemence mellett hirtelen, hogy szép sárgán megmaradjanak azok. Junius közepétől augusztus közepéig naponta szedhető ez a virág, mert naponta nyílnak friss virágai.

Julius és augusztus havában gyűjthető a *centuria* vagy *százforintos földpe* (*Erythraea centaureum*). Nedves réteken és napsütötte cserjésekben, leginkább erdőirtásokban terem. A centuria 30 cm. magasra nő, levelei kettesével szemben állók, keskeny tojásdadak és a szár tetején állnak sűrű sátorban az apró rózsaszínű virágai. A virágjában szedett centuriát $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ kilós kis csomókba szokták kötni és a padláson felállítgatni vagy felaggatni, hogy szépen megszáradva megmaradjanak rajta legértékesebb részei, a virágai és levelei. A kékbe kötés azért célszerű, mert ha e nélkül szárítjuk meg a földpét, akkor ezek a finom részek a kezelés folyamán lemorzsolódnak róla és csak

a kopasz szárok maradnak meg belőle. Napon nem szabad a centuriát szárítani, mert akkor megsárgul, pedig csak akkor értékes, ha szép zöld színű és virágai rózsaszínűket megőrizték. Szedéskor gyökereitől kitépjük a centuriát a földből, de a törészeit levágjuk és csak a gyökér nélküli növényt szárítjuk meg. Csakis a zöld színű növényt szedjük és ha a növény már sárgulni kezd, akkor már nem értékes. 4 rész friss növényből lesz egy rész száraz drog. A centuria is nagy cikk.

(Vége köv.)

SZÖVETKEZÉS.

A gazdatisztek szervezkedése.

A földreform törvény megmozgatta az egész gazdatársadalmat, valamint az annak szolgálatában álló gazdatiszti kart is, amelyet létalapjában támadott meg, anélkül, hogy jogaik védelmére egy jótányit is nyujtana.

A gazdatisztek által jogaik védelmére összehívott nagygyűlés f. hó 6-án zajlott le Marosvásárhelyen, a kapcsolt részben élő gazdatisztek és bérlők élénk részvétele mellett. A nagygyűlés Muszka Mihály elnöklete alatt egy bizottságot választott az ügyek további vitelére. E bizottság elnökének megválasztották Wagner János jószágigazgatót (Mezőszengyel), ügyvezető alelnökének Gál Elek volt szől. és bor. felügyelőt (Marosvásárhely) és titkárának Kovács Elek lapszerkesztőt (Marosvásárhelyről). A nagygyűlés egyhangulag elfogadta a lapunkban korábban ismertetett határozati javaslatot és az abban kifejtett kívánások végrehajtására a végrehajtó bizottság felkérte. A tervbe vett mezőgazdasági r. t. megalakítását elhatározták és ennek előkészítésére egy 50 tagu bizottságot választottak. A gyűlés után a központi szálló nagytermében disztribúció volt. Részletes tudósítást helyszíne miatt lapunk következő számában közlünk.

Az E. M. E jubiláris közgyűlése.

Az Erdélyrészi Mész Egyesület 40 éves fennállása alkalmából folyó hó 4-én az Erdélyi Gazdasági Egyletben báró Jósika Miklós elnöklete alatt jubiláris közgyűlést tartott.

Az elnöki megnyitó után Török Bálint főtitkár ismertette az egyesület múlt évi működését, majd a negyven éves multra visszatekintő előadást tartott rávilágítva az egyesület négy évtizedes eredményekben gazdag munkájára. A főtitkári jelentés után Balázs Péter terjesztette elő a pénztári számadásokat, amelyeket a közgyűlés a Szilágyi Márton által felolvasott számvizsgáló bizottsági jelentés alapján jóváhagyott.

A közgyűlés egyuttal tisztújító közgyűlés is volt, amelyen elnöknek: báró Jósika Gábor, alelnököknek dr. Abrudbányai Ede és Puskás Béla, főtitkárnak Török Bálint, titkár-jegyzőnek Ambrus Dezső, pénztárnoknak és településgazdának Balázs Péter, könyvtárnoknak Paul István választottak meg.

A gyűlés a tagok élénk érdeklődése mellett folyt le.

Erdélyi Mezőgazdák Részvénytársasága. Erdélyben és a többi Magyarországtól lecsatolt és Nagyromániába bekebelezett területeken, a mezőgazdasággal kapcsolatos üzleti élet eddigelé Magyarországról, illetve Budapestről irányított. A világháború folyamánként lekapcsoltunk Magyarországtól ennek következtében megszűnt a mezőgazdasági üzleti életünk központi vezetése és irányítása, úgy, hogy ma Erdélynek és kapcsolatainak nincsen egy olyan központi gazdasági kereskedelmi szervezete, amely a jelenlegi változott nehéz viszonyok között, a gazdálkodás modernebb fejlődésével lépést tartván, hivatott lenne a mező-, erdő- és állatgazdaság összes terményeit egységesen, rendszeresen kifejlett magas áron értékesíteni, valamint azok összes szükségleteinek könnyű és olcsó fedezéséről gondoskodni. Ez a felfogás indította az aug. 20-án Tg.-Mures M.-Vásárhelyt összegyűlt gazdaközönseget ama egyhangu elhatározatra, hogy megalapítja az Erdélyi Mezőgazdák Részvénytársaságát és vele egy olyan gazdatiszti intézményt, amely nemcsak hogy kielégíti majd a gazdaközönség összes üzleti szükségletét, hanem a modern gazdálkodás és a többtermelés érdekében tervezett szakszerű munkásságával uttörő lesz a mezőgazdasági kultúra terén. Az augusztus 20-iki nagygyűlés által Szász József elnöklete alatt kiküldött tizes bizottság az „Erdélyi Mezőgazdák Részvénytársasága” alapítási tervzetével elkészült.

Törvények, rendeletek.

Gabona szállítások érvénytelenítése.

A kormány a buzakivitel monopolizálásával kapcsolatban érvénytelennek nyilvánította ki a román kereskedőknek külföldi cégekkel kötött összes szerződéseit. Augusztus 17-e előtt kötött és más gabonaneműek külföldi szállítására kötött szerződések továbbra is érvényben maradnak. A kikötőkben elszállításra váró buzamennyiség külön engedély alapján szintén kivihető.

Az új kenyér és lisztárak. A belügyminisztérium javaslata szerint a finom liszt ára 6.50 a kenyérliszté 1 lej 90 bani lesz. A fehér kenyér ára hat a barna kenyéré két lej. Az új árak a minisztertanács jóváhagyása után lépnek életbe.

A gabonakereskedők ellenőrzése. A központi gabonaszerző bizottság elhatározta, hogy a gabonakereskedők által augusztus 17-ike után vásárolt készleteket ellenőrizi oly célból, hogy nincsenek-e azokban a bizottság részére fenntartott készletek. Ez utóbbiakra a bizottság a maximális áron való megvételüket fogja javasolni. Ha nem egyeznének bele a bizottság rekvirálni fog.

Vegyes közlemények.

Földműves Szövetségek és az E. G. E. a sósforrások fenntartásáért. Hirt adunk már arról, hogy a bukaresti kormány az Erdély területén levő összes sósforrások betöltését elrendelte. A sósforrások betömése különösen a Székelyföldnek Udvarhely vármegyéjére nézve igen sérelmes, mivel ott cirka 32 község bír sósforrással, amit a lakosság a financia ellenőrzése mellett úgy a háztartásához, mint állatainak szolásához szokott felhasználni. A székelységnek a sósforrásokhoz nemcsak ősiségi jogar van jussa, hanem onnan is, hogy azok szabad használatában az 1663-ik évtől kezdve, amint ezt a gazdaságtörténelmi adatok bizonyítják, a legtöbb uralkodó, később az erdélyi fejedelmek is meghagyták, sőt azok szabad használatát királyi pásztorokkal biztosították. A sósforrások használatát tehát a Székelyföldön a népnek szerzett joga. Ennek a szerzett jognak megvédésére utazott fei Udvarhelymegyéből Gál Imre földműves szövetségi elnök a korondi, atykai, fiatfalvai, vargyasi gazdakörök kiküldöttjeivel Kolozsvárra, hol az E. G. E. is magáévá tévén a székely gazdák sérelmét, gróf

Bethlen György alelnök és Ambrus P. h. tükör vezetése alatt a monopol vezérigazgató előtt megjelentek. Gróf Bethlen György német nyelven tolmácsolta az E. G. E. és a székely Földmives Szövetségnek kérelmét, mire a vezérigazgató kijelentette, hogy átérzi a székely gazdák kérelmének fontosságát s rövid időn belül személyesen jár közbe, a kormánynál, hogy a sóskutak betömésére vonatkozó rendelet hatályaon kívül helyeztessék s annak további használatában Erdély népe csekély mérvű adózás ellenében meghagyassék. A küldöttség köszönettel vette tudomásul a monopol vezérigazgató kijelentéseit.

Etető cukor a méheknek. A kolozsvári földmívelésügyi vezérigazgató méhészeti ügyosztályának vezetője dr. Popa a székely gazdák küldöttségének egyik tagja kérdésére beigérete, hogy az erdélyi inséges méhtörzsek felsegítő etetésére legközelebb 6 vagon kristálycukrot fog kiosztani és a kérvényező testületek részére kiosztás céljaira átbocsátani.

Állatárak: Az augusztus hó 29-én tartott homoródszentmártoni országos vásáron felhajtás marháiban közepes, lóban kevés, a vásár alacsony ár mellett igen nagy élénkséget mutatott, első minőségű fehér ökör párja 6-8000 lei közötti, első minőségű borjas tehén darabja 1800-2500 lei közötti árban cserélt gazdát. Rideg marháiban vásár alig történt, az állatokon a tartós szárazság és takarmányhiány nagyon is látszik. Lóárak mérsékeltek.

A marha ára esik — a termények ára emelkedik. A regátban a marha ára esik, ezzel szemben a termények szemmel láthatólag drágulnak.

HIRDETÉSEK.

Szövérdi fogyasztási és ért. szövetkezet 1921. évi szeptember hó 25-én d. u. 3 órákor a községi iskolában 1920 évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik paragrafusa értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés szept. hó 30-án tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemlől való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év dec. 31-én a tagok száma 112, üzletrészeinek száma pedig 434 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Szövérd, 1920. augusztus hó 16-án.

Az igazgatóság.

Csikszentmárton-Csekefalva és vidéke fogy. és ért. szöv. 1921. évi szept. hó 25-én d. u. 2 órákor az iskolában évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik §-a értelmében, meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés október hó 2-ik napján tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemlől való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. évi december 31-én a tagok száma 266, üzletrészeinek száma pedig 476 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Csikszentmárton, 1921. évi június hó 26-án.

Az igazgatóság.

Berel „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi szeptember hó 25-én délután négy órákor a község házában 1920. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alap-

szabályok 24-ik §-a értelmében, meghívattak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés október hó 2-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemlől való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 172, üzletrészeinek száma pedig 517 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Bere 1921. július hó 19.

Az igazgatóság.

Székelyderzsi fogy. és értékesítő szövetkezet 1921. évi szeptember hó 25-én d. u. 3 órákor a község házában 1920 évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik paragrafusa értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés október hó 2-án tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemlől való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 341, üzletrészeinek száma pedig 737 volt; A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Székelyderzs 1921. augusztus hó 24-én. Az igazgatóság.

Nagymoha és vidéke fogy. és ért. szöv. 1921. évi szeptember 25-én d. u. 3 órákor az iskolában évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik §-a értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés október hó 2-án tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemlől való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 181, üzletrészeinek száma pedig 239 volt. Az év folyamán kilépett 2 tag 2 üzletessel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Nagymoha 1921. aug. hó 14-én.

Az igazgatóság.

Kóbori „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi szeptember hó 25-én d. u. 3 órákor a község házában 1920 évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik §-a értelmében meghívattak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés október hó 2-án fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemlől való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év dec. 31-én a tagok száma 145, üzletrészeinek száma pedig 152 volt. Az év folyamán belépett 1 tag 1 üzletessel, kilépett 1 tag 1 üzletessel; A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Kóbor, 1921. augusztus hó 15-én.

Az igazgatóság.

Gyimesfelsőlöki fogy. és ért. szövetkezet 1921. évi szeptember hó 25-én délután 2 órákor a község házában 1920 évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. paragrafusa értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés október hó 2-ik nap-

ján tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. — Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemlől való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. december 31-én a tagok száma 189, üzletrészeinek száma pedig 399 volt; az év folyamán kilépett 1 tag 3 üzletessel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Gyimesfelsőlök, 1921. augusztus hó 14-én.

Az igazgatóság.

Backadarasi fogy. és ért. szövetkezet 1921. évi szeptember hó 25-én délután 2 órákor a gazda kör termében 1920 évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik §-a értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés október hó 2-án tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemlől való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év dec. 31-én a tagok száma 164, üzletrészeinek száma pedig 1716 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Backadaras, 1921. augusztus hó 10-én.

Az igazgatóság.

Akosfalva és vidéke fogy. és ért. szövetkezet 1921. évi szeptember 25-én délután 4 órákor az iskola házában 1920 évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés október hó 2-ik napján tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. — Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemlől való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 140, üzletrészeinek száma pedig 619 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Akosfalva, 1921. augusztus hó 4-én.

Az igazgatóság.

Csikmadaras és vidéke „Hangya” fogy. és ért. szöv. 1921. évi szept. hó 25-én délután 3 órákor az iskolában 1920 évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik paragrafusa értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés október hó 2-án tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemlől való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 503, üzletrészeinek száma pedig 827 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Csikmadaras, 1921. aug. 19-én.

Az igazgatóság.

Göröcsfalva és Vidéke „Hangya” fogyasztási és ért. szöv. 1921. évi szept. hó 25-én d. u. 3 órákor az iskola helyiségében 1920. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik §-a értelmében, meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés október hó 2-án fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult

évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadosok megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év dec. 31-én a tagok száma 252, üzletrészeinek száma pedig 308 volt; az év folyamán belépett 1 tag 2 üzletrésszel; A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Göröcsfalva, 1921. aug. hó 15-én.

Az igazgatóság.

Csikrákosi „Hangya” fogy. és ért. szövetkezet 1921. évi szeptember hó 25-én délután 3 órakor a község házában 1920 évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok, az alapszabályok 24-ik §-a értelmében meghívattak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés okt. hó 2-án tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadosok megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 220, üzletrészeinek száma pedig 296 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Csikrákos, 1921. évi aug. hó 22-én.

Az igazgatóság.

Lázári fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921 évi szeptember hó 18-án délután 4 órakor a róm. kath. iskolában évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik paragrafusában értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés szept. hó 25-én tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadosok megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 76, üzletrészeinek száma pedig 165 volt; az év folyamán kilépett 1 tag 1 üzletrésszel, kilépett 1 tag 2 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Lázár, aug. hó 26-án.

Az igazgatóság.

Erdőgyarak és vidéke fogy. és ért. szövetkezet 1921. évi szeptember hó 18-án délután 10 órakor a község házában 1920. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik §-a értelmében meghívattak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés szept. hó 25-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadosok megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év dec. 31-én a tagok száma 74, üzletrészeinek száma pedig 2733 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Erdőgyarak, 1921. aug. hó 16-án.

Az igazgatóság.

Rév és vidéke „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921 évi szeptember hó 18-án délután 3 órakor a község házában 1920. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik paragrafusában értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés szeptember hó 25-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló

jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadosok megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 317, üzletrészeinek száma pedig 2564 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Rév, 1921. augusztus hó 8-án.

Az igazgatóság.

Telekrécsel „Hangya” fogy. és ért. szövetkezet 1921 évi szept. hó 18-án d. u. 2 órakor a hit. szöv. helyiségében évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik §-a értelmében meghívattak azzal, hogy ha tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés szeptember hó 25-én tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadosok megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 6. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 121, üzletrészeinek száma pedig 330 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Telekrécsel, 1921. augusztus hó 3-én.

Az igazgatóság.

Ülke és vidéke „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921 évi szept. 18-án d. u. 4 órakor a róm. kath. iskolában évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik paragrafusában értelmében meghívattak azzal, hogy ha tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés szeptember hó 25-én tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadosok megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 281, üzletrészeinek száma pedig 1028 volt, az év folyamán belépett 1 tag 2 üzletrésszel, kilépett 1 tag 1 üzletrésszel. 280 régi tag 497 üzletrészt jegyzett. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Ülke, 1921. augusztus 28-án.

Az igazgatóság.

Tavarasia de consum si valorizare din Dragus Dragusi fogyasztási és ért. szövetkezet 1921. évi szept. 18-án d. u. 2 órakor az állami iskolában 1920 évi közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik §-a értelmében meghívattak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés szeptember hó 25-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadosok megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 258, üzletrészeinek száma pedig 322 volt; A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Dragus, 1921. augusztus hó 27-én.

Az igazgatóság.

Consum „Furnica” Societate pre actie Borsa-Cluj. Kolozsborsai „Hangya” fogy. és értékesítő szövetkezet 1921 évi szeptember hó 18-án délután 2 órakor a község házában 1918—19—20 évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik §-a értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés szeptember hó 25-én tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend:

1. 1918., 1919. és 1920. évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadosok megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 282, üzletrészeinek száma pedig 546 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Kolozsborsai, 1920. aug. hó 14-én.

Az igazgatóság.

Kézdivásárhely és vidéke fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi szeptember hó 18-án délután 3 órakor a község házában 1920 évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok, az alapszabályok 24-ik §-a értelmében, meghívattak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés szept. 25-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadosok megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 1317, üzletrészeinek száma pedig 2169 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Kézdivásárhely, július hó 30-án.

Az igazgatóság.

Egerpataki fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi szeptember hó 25-én délután 3 órakor a község házában évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-sa értelmében meghívattak azzal, hogy ha tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés okt. 2-án tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadosok megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. dec. 31-én a tagok száma 130, üzletrészeinek száma pedig 1031 volt; az év folyamán kilépett 1 tag 2 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Egerpatak, 1921. aug. 5.

Az igazgatóság.

Egrestő és vidéke „Hangya” fogy. és értékesítő szövetkezet 1921. évi szeptember hó 25-én délután 3 órakor a szöv. helyiségében 1920 évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik §-a értelmében, meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés október hó 2-án tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadosok megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 198, üzletrészeinek száma pedig 250 volt. Az év folyamán kilépett 5 tag 5 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Egrestő 1921. július hó 15-én.

Az igazgatóság.

„Furnica” Societate de valor si consum Bellu. Béll „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921 évi szeptember 25-én d. e. 11 órakor a hit. helyiségében 1920 évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik §-a értelmében meghívattak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés okt. hó 2-án fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása

2. Zárószámok megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemlről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920 év december 31-én a tagok száma 581, üzletrészeinek száma pedig 790 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Beliu, 1921. július 31. Az igazgatóság.

Hosszúfalusi fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921 évi szeptember hó 18-án délután 2 órakor az község-házánál 1920. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 25-ik §-a értelmében meghívotnak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelenének, úgy a közgyűlés szeptember hó 25-én tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Az igazgatóság kiegészítése. 2. Netaláni indítványok. Kelt: Hosszúfalusi, 1921 augusztus hó 14-én. Az igazgatóság.

Halmágyi fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi szeptember hó 18-án délután 7 órakor, az állami iskolánál 1920. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik paragrafusában értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés szept. hó 25-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményéről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárószámok megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemlről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 236, üzletrészeinek száma pedig 732 volt. kilépett 1 tag 1 üzletrésszel. A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben, kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Halmágy, 1921. aug. hó 24-én. Az igazgatóság.

Lövetei fogy. és ért. szöv. 1921. szept. 18-án d. u. 2 órakor a szöv. helyiségében évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik §-a értelmében meghívotnak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés szeptember hó 25-én tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményéről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárószámok megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemlről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920 év december 31-én a tagok száma 312, üzletrészeinek száma pedig 673 volt. az év folyamán belépett 3 tag 3 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Lövete, 1921. szept. 3-án. Az igazgatóság.

Örvénd és vidéke fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921 évi szeptember hó 18-án délután 3 órakor a község-házánál 1820. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik §-a értelmében meghívotnak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés szeptember hó 25-én tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményéről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárószámok megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemlről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 136, üzletrészeinek száma pedig 612 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Örvénd, 1921. július hó 31-án. Az igazgatóság.

Tornyai „Hangya“ keresztény fogy. és ért. szövetkezet 1921. évi szeptember 25-én d. u. 1

órákor a szöv. korcsma kül. hely. rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés okt. hó 2-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményéről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárószámok megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemlről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 355, üzletrészeinek száma pedig 1395 volt; Az év folyamán belépett 2 tag 2 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Tornya, 1921. augusztus hó 29-én. Az igazgatóság.

„Sertések ovariectomiával (miskarolás) foglalkozik: Paphael Oszkár városi állatorvos Nagyenyed (Ajud).“ 3339

AZ ERDÉLYI GAZDA ZSEBNAPTÁRA

gyönyörű kiállításban, nagy terjedelemben, értékes és változatos tartalommal jelenik meg

az 1922 évre.

A szokásos naptári, csillagászati, névmutató stb. részekon kívül a gazdák nélkülözhetetlen tudnivalóinak egész tárháza lesz az Erdélyi Gazda Zsebnaptár, mely a következő részekre oszlik fel: 1. A földműveléstügyi miniszterium ügybeosztása. 2. A gazdatársadalmi egyesülések jegyzéke. 3. Szövetkezeti intézményeink ismertetése. 4. Növénytermelés gazdag tartalommal. 5. Állattenyésztés. 6. Takarmányozás. 7. Tejgazdaság. 8. Szőlészet, borászat. 9. Méhtenyésztés. 10. Mezőgazdasági számtartás kis-, közép- és nagybirtokosok számára. 11. Mezőgazdasági gépészet. 12. Gazdasági mértan, területközméter stb. kiszámítás. 13. Gyógy növény termelés. 14. Kertészet. 15. Földbirtok politika. 16. Az erdélyi vásárok időszertintű jegyzéke. 17. Hasznos tudnivalók stb. stb. A naptár, mely hivatalosan a „Köztelek“ zsebnaptárát is pótolni, nélkülözhetetlen kézi könyve lesz a gazdaközösségünknek. Ezért mint gazdasági szak-könyv és vezértonal, ott kell legyen minden falu minden szövetkezetének és magyar gazdacsaládjának asztalán egész esztendőben.

A naptárra előjegyzéseket elfogad az Erdélyi Gazda kiadóhivatala.

Az Erdélyi Gazda Zsebnaptára

a legjobb és legcélszerűbb hirdetési organum. Aki céget gyártmányát, termelvényét ismerteti akarja tenni, az hirdessen az Erdélyi Gazda Zsebnaptárában. A hirdetési árak a lehető legjutányosabbak. 3338

Elsőrendű Lenolajkencét, repceolajat továbbé- gépkenőzrt, szekéren öcsöt, legjutányosabban szállít 1920-

Hann és Társa

Gép- és Műszaki Kereskedelmi r.-t. az ARADI OLAJIPAR R.-T. vezérképviselete és bizományi raktára.

Cluj—Kolozsvár, Str. Regina Mária (v. Deák F.u.) II. 3434

Hidmérleg kitűnő állapotban eladó.

Teherbíró képesség 25 mm. Megkeresések Kovács Gyula főerdész Bethlen címre küldendő. 3343

Megjelent

Erdély, Bánát, Hőrös és Máramaros vidéki

földreform törvény

magyar nyelven

az

Erdélyi Gazdasági Egylet kiadásában.

Ara 10 lei.

Az E. G. E. kiadásában megjelent gazdasági és jogi szempontból felülvizsgált szöveg egyedüli hiteles magyar nyelvű fordítása e törvénynek és mint ilyen, minden gazda számára nélkülözhetetlen. Kapható:

Kolozsvárt az E. G. E. titkári hivatalában, Attila-u. 10. sz. Minerva könyvkereskedésben Deák Ferenc-u. 1. Friedmann Mór, Kesze Albert Máttyás kir.-téri üzletében. Lepage Lajos könyvkereskedőnél.

Tordán: A vármegyei Gazd. Egyletnél, Füssy József könyvkereskedőnél.

Aradon: A vármegyei Gazd. Egyletnél. Kerpel Izsó könyvkereskedésében és Oláh Sándor és Társa könyvkereskedésében. „Kelet“ hírlapelárusító-nál és Klein Mórnál.

Brassóban: Hubert Hedwig és Társa könyvkereskedésében és Zeidner könyvkereskedésében.

Marosvásárhelyen: A Földműves Szövetség-nél. Révész Béla könyvkereskedésében és Auffenberg és Zahn cégnél.

Désen: Vármegyei Gazdasági Egyletnél. Román Viktor könyvkereskedőnél.

Gyergyószentmiklóson: Csikvármegye Gyergyóvidéki Gazdasági Egyletnél.

Szatmáron: A vármegyei Gazd. Egyletnél. Weisz Zoltán, Lövy Miksa könyvkereskedőknél.

Sepsiszentgyörgy: Dr. Barabás és Sipos könyvkereskedésében.

Nagyvárad: Klein és Traján könyvkereskedőnél.

Déva: Laufer Vilmos könyvkereskedőnél.

Lugos: Nemes Kálmán könyvkereskedőnél.

Temesvár: Moravetz Testvérek könyvkereskedőnél.

Máramarossziget: Mendelovits Jenő könyvkereskedőnél.

Dicsőszentmárton: „Erzsébet“ könyvkereskedőnél.

3344.

Szöllőbirtokosok figyelmébe!

Ajánljuk elsőrendű szőlőtrágyánkat.

Felvilágosítást ad a

MĂRĂȘEȘTI

Societate Anonima Română
Industria Chimice CLUJ-i irodája.
Calea Regele Ferdinand No. 35. III. 3345

1. Szőkefalván, Kisküküllő megyében eladó egy sárga, keveset használt félfedeles kocsi.
  2. Egy teljesen jókarban lévő, hajtókocsi.
  3. Egy üveges brumm.
- Értekezni lehet ugyanott
br. P. Horváth Arthurral

3342

Minden E. G. E. tag szerezzen egy új tagot az E. G. E.-nek.